

AKO 13

AKDENİZ OPERA ve BALE KULÜBÜ KÜLTÜR - SANAT DERGİSİ / 14-15

11. Mersin Müzik Festivali
Kapanış Konseri

11th Mersin International Music
Festival - Closing Concert

SOPRANO
MICHELE CRIDER

Cumhurbaşkanlığı Senfoni
Orkestrası Baş Kemancısı

Jülide Yalçın
Dittgen

Kemancı Kimliği ile

ÇİHAT AŞKIN

interview with

Kent Nagano

8. D-Marin Turgutreis
Uluslararası
Klasik Müzik Festivali

FADO'NUN PRENSESİ
CRISTINA
BRANCO

3. İstanbul Uluslararası
Bale Yarışması

interview with

Kent Nagano

süperstar orkestra şefi

"The arts is that part of humanity which represents beauty."

"To appreciate beauty, you don't need a special training."

"Beauty is around us, it is part of our environment...
it is the one thing that is democratically shared with everyone."

Kent Nagano

Söyleşi: Ömer Eğecioğlu
Santa Barbara, CA, ABD
omer@cs.ucsb.edu

Dünyanın başta gelen orkestra yönetmeni ve klasik müzik yorumcuları arasında yer alan Kent Nagano uluslararası üne sahip bir süperstar şef. Kendisi günümüzde Montréal Senfoni Orkestrası'nın müzik yönetmeni ve aynı zamanda Bayerische-Staatsoper'in de genel müzik yönetmeni. Bu iki görevi altı yıldır sürdürüyor.

Hem senfonik hem de operatik repertuvarda geniş bir yelpazeye hakim olan Nagano, albümleri ve yorumları için aldığı evrensel övgülerin yanısıra birçok büyük uluslararası ödüle de layık görülmüş. Pırıl pırıl, tertemiz bir yorumu var. Bilinen ve sevilen klasik eserlerin yanısıra modern ve nispeten az bilinen yapıtlara gösterdiği ilgi ile de dikkat çekiyor.

Kendisi ile AKOB dergisi için bir söyleşi yapma şansına, Wagner'in Götterdämmerung (Tanruların Sonu) operasının Gothenburg Senfoni Orkestrası (GSO) ve Korosu eşliğinde, uluslararası bir sanatçı kadrosu ile İsveç'in Gothenburg şehrinde yapılacak prömiyerini yönetmek üzere bu şehre geldiğinde kavuştum. Etkinlik (eserin uzunluğu nedeni ile) iki akşam için programlanmıştı.

Japon asıllı üçüncü kuşak bir Amerikalı olan Kent Nagano 1951 yılında Kaliforniya'nın Berkeley şehrinde doğdu. İkisi de Amerika doğumlu ve Kaliforniya Üniversitesi Berkeley eğitimli olan anne ve babası, Nagano bir yaşlarında Berkeley'den orta Kaliforniya sahilinde pitoresk bir yerleşim merkezi olan Morro Bay'e taşındı. Nagano burada büyüdü.

Müzik eğitimine çok küçük yaşta başlayan Nagano, Morro Bay' de Botso Korisheli ile piyano çalıştı. Yönetmenliğe olan ilgisi de çok eskiye gidiyor. Eğitimine bir kıyı şehri olan Santa Cruz'da, Kaliforniya Üniversitesi'nin, heybetli kızılagaçların arasında kurulmuş olan, yerleşkesinde devam etti. Buradan 1974 yılında iki ayrı dereceyle mezun oldu: Sosyoloji ve Müzik...

Üniversite yıllarında uluslararası ilişkiler ve politikaya merak salan Kent Nagano'nun bu konulara olan ilgisi bugün de devam ediyor. Santa Cruz'dan sonra müzik çalışmalarını San Francisco Eyalet Üniversitesi'nde Laszlo Varga ile sürdüren Nagano'nun müzik konusunda gelişmesinde Varga'nın etkisi çok büyük oldu. Yönetmenliği meslek olarak seçmek için kesin kararını da Varga ile çalışmalarından sonra verdi.

Nagano yönetmen olarak profesyonel hayatına 1978'de Berkeley Senfoni Orkestrası'nın müzik yönetmenliği ile başladı ve üstlendiği bu görevi 2009 yılına kadar aralıksız sürdürdü. 1984 yılında, Boston Senfoni Orkestrası'nın yardımcı yönetmeni olarak çalışırken, Mahler'in 9.Senfoni'si'ni provasız ve partiyonu önceden çalışmadan yönetmesi ile sansasyon yarattı. Boston'dan sonra Opéra National de Lyon'un (1989 -1998) ve eşzamanlı olarak Manchester'in Hallé Orkestrası'nın (1991-2000) müzik yönetmenliğini üstlendi.

Opéra National de Lyon Orkestrası ile Virgin ve Deutsche Grammophon şirketleri için geniş kapsamlı bir repertuvardan derlenmiş bir dizi albüm yaptı. Hallé Orkestrası ile Deutsche Grammophon ve Erato için, aralarında Messiaen'in Saint François d'Assise'si ve Benjamin Britten'in eserlerinin yer aldığı,

Kent Nagano is one of the world's leading music directors and conductors and an international music phenomenon. He is currently the Music Director of the Montréal Symphony Orchestra and the General Music Director of the Bavarian State Opera, positions he has held for the last six years. His interpretation is clear and precise. At home with a wide range of operatic as well as symphonic repertoire, he has received universal accolades and prestigious awards for his recordings, paying particular attention to modern works as well as the standard repertoire.

I had the opportunity to interview him for the AKOB magazine in Gothenburg, Sweden where he was to conduct the premiere of Wagner's Götterdämmerung with the Gothenburg Symphony Orchestra (GSO) and a cast of international opera stars. The performance was scheduled to take place in two evenings.

Kent Nagano was born in Berkeley California in 1951. He is of Japanese heritage, but a third generation American; both of his parents were born in the USA and educated at University of California at Berkeley. When he was about a year old, his parents moved from Berkeley to Morro Bay, a small picturesque town in central coast of California. Nagano grew up in Morro Bay.

He started his music education very early, studying piano with Botso Korisheli in Morro Bay, and developed an interest in conducting at an early age. He continued his education at the University of California at Santa Cruz, a beautiful campus of the University of California system located in the midst of mighty redwood trees in the coastal town of Santa Cruz. He graduated from there in 1974 with two degrees: sociology and music. Kent Nagano developed an interest in politics and world affairs during his studies, and these topics remain among his interests to this day. After Santa Cruz, there followed music studies at San Francisco State University with Laszlo Varga, who has had a huge influence on his musical development. It was after working with Varga that Nagano actually decided on conducting as his vocation.

He started his career as the musical director of the Berkeley Symphony Orchestra in 1978, a commitment that he kept until 2009. In 1984, when he was working as the Assistant director of the Boston Symphony Orchestra, he has made headlines by conducting Mahler's Ninth Symphony without rehearsal and little familiarity with the score. After Boston, he became the music director of Opéra National de Lyon (1989-1998), followed by Manchester's Hallé Orchestra where he was principal conductor (1991-2000).

With Opéra de Lyon Orchestra, Nagano recorded a series of recordings for Virgin and Deutsche Grammophon labels, his repertoire covering an amazing spectrum. With the Hallé Orchestra, he recorded a number of world premieres for Deutsche Grammophon and Erato labels to critical acclaim, including Messiaen's Saint François d'Assise and

dünya prömiyerlerini kaydetti. Bu albümler eleştirmenlerden en üst düzeyde övgü aldı.

Opéra National de Lyon ve Manchester Hallé Orkestraları ile on yıldan fazla süren görev süresinin bitimi olan 2000 yılında, Deutsches Symphonie Orchester Berlin'e sanat ve müzik yönetmeni olarak atanan Nagano, bu orkestra ile de çok sayıda klasik repertuvar eseri ve modern yapıtlar seslendirdi ve kayıtlar yaptı. Bunların arasında Classical Masterpieces (Klasik Şaheserler) adı altında; Mozart, Beethoven, Schumann, Brahms, Bruckner ve Richard Strauss'un eserlerini içeren altı DVD'lik bir biyografik seri de bulunuyor. 2006 yılında bu görevden ayrıldığında, orkestra üyeleri tarafından kendisine Deutsches Symphonie Orchester Berlin'in Fahri Yönetmeni ünvanı verildi. 2001-2002 sezonundan itibaren ve Deutsches Symphonie Orchester Berlin ile eşzamanlı olarak, Los Angeles Opera'nın orkestra şefi ve sonra da müzik yönetmeni görevini üstlendi.

2006 yılında Kent Nagano Montréal Senfoni Orkestrası'nın müzik yönetmeni oldu ve bu orkestra ile Kanada, Japonya, Güney Kore, İspanya, Avusturya, Almanya, Fransa, Lüksemburg ve Hırvatistan'da konserler verdi.

Bu orkestra ile de Sony/Analekta etiketi altında piyasaya sunulan bir dizi albüm kaydetti. Nagano ve Montréal Senfoni Orkestrası'nın işbirliğinde önemli bir nokta da 2011'in Eylül ayında Senfoni'nin akustik ve tiyatro mimarisi açısından çok değerli olan yeni konser salonunun açılması oldu.

Nagano 2006'dan beri Bayerische-Staatsoper'in de genel müzik yönetmenliği görevini sürdürüyor. Bu orkestra ile yaptığı turnelerde ziyaret ettiği ülkeler arasında: Avusturya, Almanya, İtalya, Fransa, Belçika ve Rusya bulunuyor. 2010-11 sezonundaki programlarında Ravel'in L'Enfant et les Sortilèges, Zemlinsky'nin Der Zwerg ve Messiaen'ın St François d'Assise operalarının yeni yorumları ile, klasiklerden Don Giovanni, Lohengrin, Ariadne auf Naxos, Dialogues des Carmélites, Parsifal, Tristan und Isolde operaları yer aldı. 2012-13 sezonunda Kent Nagano, Bayerische-Staatsoper ile Jörg Widmann'ın Babylon operasının

works by Benjamin Britten.

After more than a decade with Opéra de Lyon and his concurrent tenure with the Hallé Orchestra, in 2000 Nagano became the Artistic Director and Chief Conductor of the Deutsches Symphonie Orchester Berlin. He has recorded many modern works in addition to the classical repertoire with this orchestra as well, including Classical Masterpieces, a 6-DVD set on the music of Mozart, Beethoven, Schumann, Brahms, Bruckner and Richard Strauss. At the end of his tenure in 2006, he was awarded the title of the orchestra's Honorary Conductor. Starting in the 2001-2002 season and simultaneously with Deutsches Symphonie Orchester Berlin, he was the principal conductor and later the music director the Los Angeles Opera.

In 2006, Kent Nagano became Music Director of the Montréal Symphony Orchestra and took them touring Canada, Japan, South Korea, Spain, Austria, Germany, France, Luxembourg and Croatia, and recorded a large repertoire for the Sony/Analekta label. An important milestone for Nagano and the Montréal Symphony Orchestra was the inauguration of the symphony's new concert hall in September 2011, a jewel of acoustics and theatre design.

Since 2006, he has also been the General Music Director of the Bavarian State Opera. His tours with this orchestra included Austria, Germany, Italy, France, Belgium and Russia. Their 2010-11 season included new productions of Ravel's L'Enfant et les Sortilèges, Zemlinsky's Der Zwerg and Messiaen's St François d'Assise as well as revivals of Don Giovanni, Lohengrin, Ariadne auf Naxos, Dialogues des Carmélites, Parsifal and Tristan und Isolde. In the 2012-13 season Kent Nagano will conduct the world premiere of Jörg Widmann's opera Babylon with the Bavarian State Opera. Other new operas Nagano has commissioned for Bavarian State Opera are Das Gehege by Wolfgang Rihm and Alice in Wonderland by Unsuk Chin. New productions in the coming season include Mussorgsky's Khovanshchina,

Kent Nagano'nun kaydettiği yüzlerce albüm kapağından seçilmiş bir kolaj
(A collage of covers selected from over a hundred albums recorded by Kent Nagano)

dünya prömiyerini yönetecek. Nagano ve Bayerische-Staatsoper için bestelenmiş olan yeni eserler arasında Wolfgang Rihm'in Das Gehege ve Unsuk Chin'in Alice in Wonderland operaları yer alıyor. Yeni sezonda Mussorgsky'nin Khovanshchina, Mozart'ın Idomeneo, Tchaikovsky'nin Eugene Onegin, Strauss'un Ariadne auf Naxos ve Die Schweigsame Frau, Poulenc'in Les Dialogues des Carmélites, Messiaen'in St François d'Assise, Berg'in Wozzeck ve Wagner'in Der Ring des Nibelungen operaları da yer alacak.

Kent Nagano'nun kaydettiği yüzü aşkın albüm var. "En İyi Opera Albümü" kategorisinde üç Grammy ödülüne sahip: Amerikalı besteci Carlisle Floyd'un 1955 operası Susannah için 1994 yılında, Ferruccio Busoni'nin 1925 operası Doktor Faustus için 2000'de ve Finlandiyalı besteci Kaija Saariaho'nun 2000 operası L'amour de loin için 2010'de Grammy ödüllerine layık görüldü. Ek olarak, ilki 1990 yılında Opera National de Lyon ile kaydettiği ve Virgin Classics tarafından yayınlanan Prokofiev'in The Love for Three Oranges operası olmak üzere çok sayıda Gramophone "Yılın Albümü" ödülü kazandı. Üç "Grand Prix du Disque" ödülü, "Diapason d'or", "Edison", ve "Musical America" ödülleri ve "Wilhelm Furtwängler ödülü" de var. Kendisi defalarca "Senenin Yönetmeni" seçildi. 1993 yılında Fransa'nın "Officier de l'Ordre des arts et des lettres" madalyasına layık görüldü. 2007 yılında Montreal'in Fahri Vatandaşı yapıldı ve kendisine Quebec Ulusal Meclisi tarafından Şeref Madalyası (Medal of Honour) verildi. Japonya, Nagano'yu Japon olmayan kişilere verilen en yüksek nişan olan "Japanese Order of the Rising Sun" ile taltif etti.

Stockholm İsveç'in başkenti ve en büyük şehri ama İsveç'in Ulusal Orkestrası 1997'den beri Stockholm Senfoni değil de Gothenburg Senfoni Orkestrası. 1905 yılında kurulmuş olan GSO'nun müzik yönetmenliğini yapmış ve orkestraya yön vermiş müzisyenler arasında birçok ünlü şef var: Wilhelm Stenhammar (1906-1922), Tor Mann (1925-1939), Dean Dixon (1953-1960), Sergiu Comissiona (1967-1973), Charles Dutoit (1976-1979), Neeme Järvi (1982-2004) ve Gustavo Dudamel (2007-2012).

GSO'nun yönetmeni olan Dudamel'in görev süresi 2012 sezon sonunda bitiyor. Dolayısıyla GSO, içinde bulunduğumuz sezonda yeni bir yönetmen arayışı içinde. Kent Nagano bundan önce GSO ile misafir yönetmen olarak birkaç kez sahneye çıktı ve Wagner'in Yüyük Dörtlüsünden iki opera yönetti: 2002 yılında Die Walküre ve 2005'te Das Rheingold (Ren Altını).

2012 Mayıs ayında ise Yüyük Dörtlemesi'nin sonuncu operası olan muhteşem Götterdämmerung'u GSO ile dinleti (concertante) şeklinde sunmak üzere Gothenburg'a geldi. Şehir gazetelerinin spekülasyonu, bu dinletinin "orkestra ile bir uyum testi" olduğu ve Nagano'nun GSO müzik yönetmenliği için ciddi bir aday olduğu şeklindeydi.

Götterdämmerung'un I. perdesi 19 Nisan akşamı, II. ve III. perdeleri ise 20 Nisan 2012 akşamı verilmek üzere programlanmıştı.

Mozart's Idomeneo, Tchaikovsky's Eugene Onegin, Strauss' Ariadne auf Naxos and Die Schweigsame Frau, Poulenc's Les Dialogues des Carmélites, Messiaen's St François d'Assise, Berg's Wozzeck and Wagner's Der Ring des Nibelungen.

Kent Nagano has recorded over a hundred albums. He is the recipient of three Grammy awards for "Best Opera Recording" of the year: for American composer Carlisle Floyd's 1955 opera Susannah in 1994, Ferruccio Busoni's 1925 opera, Doktor Faustus in 2000, and for Finnish composer Kaija Saariaho's 2000 opera L'amour de loin in 2010. In addition to the Grammy awards, he has also received many Gramophone Record of the Year Awards, starting with the 1990 Lyon National Opera recording on Virgin Classics of Prokofiev's The Love for Three Oranges. He is the winner of three Grand Prix du Disque awards, Diapason d'or, Edison, and Musical America awards, and the Wilhelm Furtwängler Prize. He has been selected the Conductor of the Year many times. He received the French Officier de l'Ordre des arts et des lettres in 1993. He was made an Honorary Citizen of Montréal in 2007, and awarded the Medal of Honour of the National Assembly of Quebec. Nagano is also a recipient of the Japanese Order of the Rising Sun, the most prestigious decoration given to a non-Japanese.

Stockholm of course is the largest city and the capital of Sweden, but it is the Gothenburg Symphony that is the National Orchestra of Sweden since 1997. Founded in 1905, the GSO has had a remarkable history under a number of illustrious musical directors, among them Wilhelm Stenhammar (1906-1922), Tor Mann (1925-1939), Dean Dixon (1953-1960), Sergiu Comissiona (1967-1973), Charles Dutoit (1976-1979), Neeme Järvi (1982-2004) and Gustavo Dudamel (2007-2012). Dudamel's tenure in Gothenburg

Kent Nagano'nun "En İyi Opera Albümü" kategorisinde Grammy ödülü kazanan albümlerinden üçü:
Floyd'un Susanna (Virgin Classics, 1994) - Orchestre l'Opéra National Lyon ile
Busoni'nin Doktor Faustus (Erato, 2000) - Orchestre l'Opéra National Lyon ile;
Saariaho'nun L'amour de loin (Harmonia Mundi, 2009) - Deutsches Symphonie-Orchester Berlin ile.

Three of Kent Nagano's "Best Opera Recording" category Grammy award winning albums:
Floyd's Susanna (Virgin Classics, 1994);
Busoni's Doktor Faustus (Erato, 2000) both with Orchestre l'Opéra National Lyon; Saariaho's L'amour de loin (Harmonia Mundi, 2009) with Deutsches Symphonie-Orchester Berlin.

Gothenburg, Sweden, April 17, 2012
Photo: Gürel Eğecioglu

Kent Nagano ile AKOB dergisi için yaptığım söyleşi 17 Nisan 2012 Pazartesi akşamı gerçekleşti. Maestro ile o gün öğleden sonra GSO ile yaptığı uzun provanın ardından orkestranın evi olan Gothenburg Konser Salonu'nun sahne arkasındaki yönetmen odasında buluştum.

Maestro Nagano, yoğun çalışmalarınız arasında bu söyleşiye zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Bu benim için bir zevk.

Maestro, GSO ile sunduğunuz Götterdämmerung iki akşamda gerçekleşecek. Operanın dinleti (concertante) şekli normal bir Wagner opera sunumu ile karşılaştırılınca, bu formatın avantajları ve dezavantajları neler oluyor?

Tabii ki opera bir bütündür. Müzik ve tiyatrodan oluşan bir bütün. Bir besteci opera yazarken bu iki ögeyi birlikte göz önüne alır. Bizim yaptığımız gibi, concertante şeklinde sunulduğu zaman da en azından müzik ve tiyatro öğeleri ile bütünlüğünü koruması gerekir ama tiyatro kısmı dinleyicinin hayal dünyasına bırakılmıştır. Sözleri duyduğunuz zaman, hikayenin akışını takip ettiğinizde, solistleri ve orkestrayı dinlediğinizde - eğer biz icracılar olarak işimizi iyi yapıyorsak, o zaman dinleyiciler kostümleri ve dekorları istedikleri gibi hayal etmekte güçlük çekmezler. Bazan seyirciler operaya gittikleri zaman, sunum estetik olarak dikkatlerini dağıtacak kadar beklentilerinden uzak olabiliyor. Hatta müziği takdir etmek bile güçleşiyor.

ends at the end of the 2012 season, and the Orchestra is in search of a new music director.

Kent Nagano has been guest conductor with the GSO a number of times in the past, performing two other Ring operas by Wagner: Die Walküre in 2002 and Das Rheingold in 2005.

In April 2012, he came to conduct the concertante version of the last of the Ring tetralogy, the mighty Götterdämmerung with the GSO. The speculation of the local press has been that this is "testing the chemistry" with the Symphony and that Nagano is a name seriously discussed in the ongoing recruitment process.

Act I of Götterdämmerung was scheduled to be performed the evening of Thursday, April 19, followed by Acts II, and III on April 20, 2012.

I interviewed Maestro Nagano for the AKOB magazine after his long Monday afternoon rehearsal with the GSO on April 17, 2012 in Gothenburg, in the Conductor's room of the backstage of beautiful Gothenburg Concert Hall, the home of the GSO.

Maestro Nagano, I appreciate your taking the time from your busy schedule for this interview.

It is my pleasure.

Bunu concertante sunumun bir avantajı olarak düşünebiliriz. Solistlerin açısından da bazan uygulamada sahnenin yarattığı sorunlar olabiliyor. Sahnenin çok büyük olması, rejisörün solisti sahnede ters bir yere yerleştirmesi, ya da sahnede çok hareket gerekmesi gibi. Bunlar müziğin ruhuna sadık kalmayı güçleştiren sorunlar. Dolayısıyla 'concertante' hem orkestra hem de solistler için yorunda belli bir berraklık yaratıp bestecinin düşündüğü müziğe - her zaman olmasa da çoğu zaman diyelim, daha sadık ve yakın olmasını sağlıyor. Tabii gerçek kostüm ve dekorların yokluğu ve bunların hayal dünyasına bırakılmış olması eksiklikler. Buna karşılık rejisörün sunumu hoşunuza gitmiyorsa kendi uyarlamanızı düşünebilirsiniz. Bunları concertante sunumun bazı avantaj ve deavantajları olarak görüyorum.

Bu bana LA Opera'nın oldukça değişik ve hala tartışma konusu olan 2010 Yüzük Dörtlemesi' ni hatırlatıyor. Siz de 2012 yılında bu eserleri Bayerische Staatsoper ile seslendireceksiniz. Yüzük Dörtlemesi üzerine kişisel düşünceleriniz nedir?

Wagner'in Yüzük Dörtlemesi'ni bitirdiğinde dehanın zirvesine erişmiş olduğunu düşünüyorum. Sadece librettoyu kendisi yazdığı için değil - zaten libretto bile operanın bütünlüğünü yaratan öğeleri bir arada tutacak şekilde bir gerginlik taşır ve dahice yazılmıştır - yapıt müziksel olarak da böyledir. Düşünmesi zor ama o zamana kadar buna benzer birşey yoktu. Das Rheingold'u tanıtan pedal notalarından başlamak üzere bu tür bir müzik o zamana dek hiç duyulmamıştı. Bu eser, bir Meyerbeer üvertürü gibi çağdaşlarından birisinin tipik yaklaşımına benzemez ve üstün yaratıcılık taşır. Kullandığı dil ise bir grup tematik materyali - motifleri - çeşitleme tekniği ile geliştirerek detaylandırmaktır. Bu birbirini takibeden çeşitleme tekniği - Erzählungen tekniği - hikayeyi müzikle anlatma yöntemidir. Bu çok önemli. Wagner'in yaklaşımı müzik ve tabii ki sahne ve görsel unsurlar arasında bir sentez sağlar. Bir örnek olarak Die Walküre'de Siegmund ve Sieglinde'nin karşılaşmasına bakalım. Söyledikleri sözlerde ve librettoda bazı bilgiler verilir, ama iki yabancı olarak tanışmalarının gerginliği ve sonradan nasıl birbirlerine aşık oldukları esas olarak müzikle ortaya çıkar. Bu, sözlerle söylenen birşey değildir, müziğin aracılığı ile izleyiciye aktarılır. Yüzük hakkında düşüncelerim şöyle: Daha önce de belirttiğim gibi, burada müzik dramadır ve drama müziktir - Almanca gesamtkunst - bütünleşmiş bir form. Bana göre Yüzük Dörtlemesi görsel ve müziksel açılardan bir bütündür.

Maestro Neeme Järvi ve en son olarak da Gustavo Dudamel ile Gothenburg Senfoni Orkestrası büyük adımlar attı. Siz de burada birkaç kez misafir şef oldunuz. Bana izlenimlerinizi anlatabilir misiniz?

Gothenburg Senfoni Orkestrası'nı uzun yıllardır tanıyorum. Hatta sanırım ki en uzun süre bildiğim orkestralardan biri oluyor. Buna ek olarak bu bölgenin çok özel olduğunu düşünüyorum. Bildiğiniz gibi San Francisco'dan geliyorum, ve

Maestro, your performance of the Götterdämmerung with the Gothenburg Symphony is taking place in two evenings. What are the difficulties and the advantages of a stage performance as opposed to a full-fledged Wagner production?

Of course opera is a complete form: it is a form of music with the theater. When a composer writes one, it is with both elements in mind. When you perform a work in concert as we are doing, it still must be complete, at least with the music and theater, but it is just that the public imagines what the theater is. When you listen to the words, when you are following the story, when you are listening to the singing and the orchestra playing, if we as performers perform well, then the public creates their own sets and costumes, so to say. What the advantages for the public are that sometimes when you go to a production, it is so far away from what you are expecting aesthetically, that it can be distracting. In fact you don't even hear the music anymore. Also for the singers, sometimes there are practical difficulties on the stage - the stage is so big, or the director has put you in an uncomfortable position on the stage, or you have to do a lot of movement on the stage - so that it becomes very challenging to be musically faithful to the score. So concertante, allows for a certain musical precision of the orchestra and also of the vocal singing that it really comes much closer often - I wouldn't say all of the time, but often - to what the composer musically had in mind. Of course you don't have any real costumes and real theater aspects, the public has to supply it with their imagination. But the advantages are that if you don't happen to like the staging then you can supply your own. So those are some of the advantages and the disadvantages of the concertante.

This brings me to the 2010 Ring cycle with the LA Opera, which was a rather unusual production, and I assume it is still under discussion. I also know about your 2012 Ring cycle with the Bayerische Staatsoper. Would you give us a few words on your vision of the Ring?

I feel that Wagner reached a pinnacle of genius when he completed the Ring. Not only from the point of view that he was the librettist himself - already the libretto is brilliantly written to keep a certain tension over these forms - but also musically. If you can imagine, nothing like this had existed before. Starting with the opening pedal tones of the Rheingold, this type of music had never been heard before. This, instead of a typical overture, say a Meyerbeer overture that would have been typical of one of his contemporaries, is really ingenious. The language that he developed through a certain form of variation of a set of thematic material, or motifs, this constant variation technique, is based upon what we call Erzählungen technique - telling the story through the music. That's very important. His approach allows the collaboration between the music and of course the stage and the visual aspect. To be precise, think of Die Walküre, the meeting of Siegmund and Sieglinde. As far as the text

bu merkez deniz kıyısına kurulmuş çok önemli bir liman şehri. Kuzey Kaliforniya'da olduğu için hava çoğu zaman oldukça gri, bol bol sis ve yağmur var. Çevrenin ve suyun temizliği ve tazeliği - bunlar ne zaman buraya gelsem bana San Francisco'yu hatırlatıyor.

Hem senfonik müzik hem de opera repertuarına olan ilginizle tanınıyorsunuz. Bu şehir de muhteşem bir opera salonuna sahip.

Evet, çok güzel bir salon.

Eğer burada bir süre kalıyor olsanız, Gothenburg Opera ile nasıl bir işbirliği söz konusu olabilir dersiniz? Bu nasıl çalışacak?

KN: Bunu bilmiyorum. Normal olarak büyük şehirlerde bu kurumlar birbirlerini tamamlamak amacı ile kurulmuştur, aralarında bir çeşit yarışma söz konusu değildir.

Yüyük Dörtlemesi'nin bütününi Gothenburg'a getirmek güzel olurdu sanırım.

Evet. Meslekdaşlarımın söylediğine göre bu Götterdämmerung'un Gothenburg'da ilk seslendirilişi oluyor. Yakınlardaki küçük bir şehirde daha önce seslendirilmiş- ve tabii ki Stockholm'de, ama burada değil. Bu nedenle bu şehir de nihayet Götterdämmerun'u duyacak diyerek espri yapıyorlardı.

Biraz geriye gidip temel eğitiminiz ve yıldızlığa yükseliş süreciniz ile ilgili birkaç soru sormak istiyorum. Çocukluğunuz Orta Kaliforniya'da Morro Bay'de geçti değil mi?

Evet.

Morro Bay'de ve sonra San Francisco'da eğitiminiz Avrupa ekolünde oldu. Hocalarınız Avrupalı olduğu için yaklaşımları belli bir disipline sahipti. Avrupa'da çok rahat etmeniz de bunun büyük etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

Mutlaka. Çok değerli hocalarım olduğu için şanslıyım. Amerikalı hocalarımın iyi olmadığını ima etmek istemiyorum, onların da çoğu üstün değerliydi, ama üzerimde en büyük etkisi olanların Avrupalı olduğu çok doğru. Çocukluğumda piyano dersleri aldığım ve şefimiz olan hocam [Korisheli] Münih'ten gelmişti. Dolayısıyla Baviera geleneği ve estetik anlayışı bana çok küçük yaşlarda aşılandı. Ayrıca, kendisi Tiflis, Gürcistan doğumlu bir piyanist olduğu için Rus tekniği ile eğitilmişti. Bu teknik ile Baviera estetik görüşünün bileşimi beni çok etkiledi. Daha sonra San Francisco'ya gittiğimde baş hocam Laszlo Varga oldu.

Evet.

Kendisini tanıyormusun?

Viyolonsel için uyarlamalarını çalmaya uğraştım, o nedenle bir aşinalığım var.

Gerçekten mi? Viyolonsel çalıyorsun demek. Varga'nın uyarlamaları muhteşemdir. Onun bir dahi olduğunu

is concerned, there is a certain information given in the libretto and in the words they sing, but the tension of how they meet as strangers and then how they fall in love, that comes through the music. It is not spoken, it is told through the music. What I feel about the Ring, is that as I said before, music is the drama and drama is the music - in German gesamtkunst - a full form. In my vision of the Ring the visual aspects and the musical aspects tell the same story.

With Maestro Neeme Järvi and more recently with Gustavo Dudamel, Gothenburg Symphony Orchestra has shown tremendous development. You have conducted here a number of times in the past. Can you tell me about your impressions?

I've known the Gothenburg Symphony Orchestra for many many years. It is one of the orchestras that I think I have known the longest. Also I've always felt that the area was special because I come from San Francisco, which is, as you know, a city on the sea with an important harbor. Being in Northern California, the weather is rather gray a lot of the time, with lots of fog, lots of rain. The freshness and the cleanliness of the environment, of the water - every time I come here it reminds me of San Francisco.

You are at home both with symphonic music and obviously with operatic repertoire. This town has a fantastic opera house.

Yes, it's beautiful.

What sort of a synergy is possible with the Gothenburg Opera and their modern opera house, if you were to stay here for any length of time? How would that work?

Well, I don't know. Normally in great cities these institutions are meant to complement each other, they are not meant to somehow compete.

It would be fantastic to bring the complete Ring cycle here to Gothenburg.

Yes. I was told by colleagues that it's the first time that Götterdämmerung has been done in Gothenburg. It's been done in a smaller city nearby and of course in Stockholm, but not here. So some of my colleagues were saying in jest that the performance this week is finally the premiere of Götterdämmerung in this town.

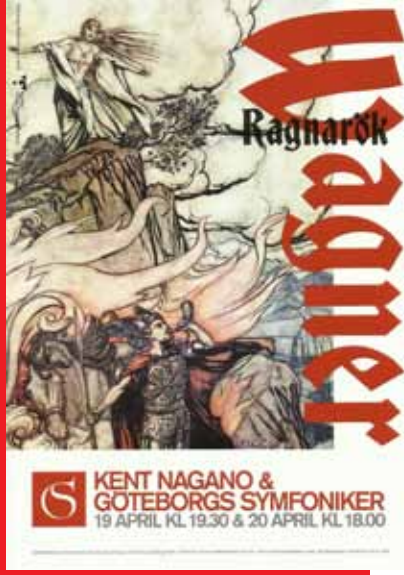
I'd like to go back in time and ask you some questions about your early life and education and your rise to stardom, I should say. So you lived in Morro Bay in Central California as a child?

Yes.

Your early education in Morro Bay and in San Francisco has been in the European style. Your teachers have been European with a certain discipline that comes from that school. You think this has been a significant factor in your feeling so much at home in Europe?

Nagano'nun Gothenburg Senfoni Orkestrası ve Korosu ile seslendirdiği Wagner'in Götterdämmerung (İsveççe Ragnarök) operasının posterini.

The poster of Kent Nagano's Götterdämmerung (Ragnarök in Swedish) with the Gothenburg Symphony Orchestra and Choir.

düşünüyorum. Büyük bir müzisyen ve derin kültüre sahip bir insan. Kendisi Budapeşte doğumlu. Dünyaca ünlü Budapeşte Dörtlüsü ile çaldı, Lehner Dörtlüsü'nün de üyesiydi. Çok, çok önemli bir müzisyen. Morro Bay'deki hocamdan sonra onunla çalıştım. Bu çalışmaların benim üzerimde hatırı sayılır etkisi oldu.

Batı dünyasında ve özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde müzik eğitime verilen önemin giderek azalması üzerine görüşlerinizi öğrenebilir miyim?

Bu çok talihsiz bir durum. Bana göre ve sosyal bilimcilere göre, verilen nedenler hiç de sağlam nitelikte değil. Sanat insanlığın güzelliği yansıtan taraftır - güzellik de 'şirin' ile aynı şey demek değildir - ve insanlığın para ile satın alınamayacak değerlerini gösterir. Verilen nedenler bunun bir lüks olduğu veya elitist olduğu ve toplumun sadece küçük bir kesimine ait olduğu şeklindedir. Bu hem tarihsel açıdan yanlış, hem de sosyal bilimcilerin görüşüne göre hatalıdır. Eğer düşünecek olursanız güzellik herkesle demokratik olarak paylaştığımız tek şeydir. Güzellik para ile satın alınmamalıdır. Bizim için birbirimiz arasında, etrafımızda veya müzikte var olan güzelliği takdir etmek için özel bir eğitim, bir doktora gerekmez. Güzellik doğamızda ve etrafımızdadır. Yaşam kalitemizi, hayat standardımızı derinden etkileyen bir öğedir. Kaç tane spor ayakkabı almanız gerekiyor, kaç tane renkli televizyon ve bilgisayarınız olmalı, kaç cep telefonunuz? Güzel bir sesi duymak para gerektirmez. Bu bir dildir ve dünyanın her kültüründe kelimelerle ifade edemediğimiz şeyler için müziğe sarılız. Dünyaya geldiğimiz andan itibaren, anaların çocukları ile konuşmasının mümkün olmadığı ilk anlardan itibaren, her kültürde analar bebeklerine şarkı söylerler. Sakinleştirmek, rahatlatmak, eğlendirmek, olumlu birşeyler vermek için. Böyle bir güzellik olgusunu bir

Very much so. I was lucky enough to have very good professors. I don't want to say that my American professors were not good, in fact most of them were brilliant, but it is true that the ones who had the most influence on me were European. My piano teacher and also my conductor when I was very young [Korisheli] came from Munich and so the Bavarian tradition and aesthetics were trained into me very early. Also since he was originally a pianist born in Tbilisi, Georgia, he came with a Russian technique. The combination of this technique and the Bavarian aesthetic I think was very influential for me. And then when I moved to San Francisco my great teacher was Laszlo Varga.

Oh, yes.

Do you know him?

I know of him, because I attempted some of his arrangements for the cello.

Oh, really? So you are a cellist? They are fantastic. He is a genius. A great musician and a profoundly cultured man. He comes from Budapest. He played with the world class Budapest Quartet and he was also a member of the Lehner Quartet. A great, great musician. When I left my teacher from Morro Bay I came to him. So these are very strong influences.

Could you say a few words about the effects of diminishing music instruction in general and especially in the American educational system.

Well, it is a phenomenon that is very unfortunate. The reasoning that is given is, in my opinion, and also in the opinion of social scientists, not very sound. The arts is that part of humanity which represents beauty - and beauty is different from pretty - which actually shows the parts of humanity that normally money cannot buy. The reasoning is that this is a luxury or that this is elitist or somehow belongs to or is only interesting to a small segment of the society. This could not be more historically wrong, and from a social scientists point of view more ill-thought, because when you think about it beauty is the one thing that is democratically shared with everyone. Beauty, in the end, should not cost money. For us to appreciate beauty, in one another or what we see around us or what we hear, this is the one thing you don't need a special talent, you do not need a PhD, you don't need a special training for. It is around us, it is part of our environment and it truly is what affects what we call the quality of life, or our standard of living. How many tennis shoes do you have to buy, how many color televisions or computers do you have to own, how many smart phones should you have? These things cost a lot of money. To hear a beautiful sound costs nothing! It is a language and in all cultures when words fail us, we turn to music. From the moment we are born, when mothers can't speak to their children because of course a newborn

şekilde gereksiz, elitist diyerek sınıflandırmak bizi insan olarak fakirleştirir. Hayatımızı eksik ve yüzeysel yapar.

Ne güzel ifade ettiniz... Size bir de 80'li yılların başında Boston'da yönettiğiniz Mahler'in 9. Senfonisi hakkında sorum olacak. Efsane boyutlarına ulaşan bu olayı sizin ağzınızdan duymak isterim. Neler olduğunu müzikseverlere anlatır mısınız?

Boston Senfoni'de yardımcı şef olarak çalışıyordum ve o zamanlar yönetmen Seigi Ozawa'ydı. Bay Ozawa ile bir süre önce Paris Operası'nda Olivier Messiaen'in St. Francis of Assisi operası üzerinde beraber çalışmıştık. Bu arada belirtmeliyim ki Olivier Messiaen de beni çok etkileyen hocalarımdandı. Paris'in ardından Bay Ozawa beni Boston'a yardımcı şef olarak davet etti. Birkaç dönem gittim. Bunların birinde Bay Ozawa maalesef yakın bir aile üyesini kaybetti ve acil olarak Japonya'ya dönmesi gerekti. Bu nedenle 9. Senfoni'nin programlanan üç icrasından birincisini yönettikten sonra ikinci ve üçüncü konserleri yönetmeden aniden ayrılmak zorunda kaldı. Bu konuda konuştuk. Bana 9. Senfoni'yi yönetmek için hazır olup olmadığını sordu. 'Evet' dedim, ben burada sizin yardımcınızım ve burada olmamın nedenlerinden biri gerektiğinde devreye girmek için hazır olmak.' 'Evet' dedim 'ben hazırım'. Bunun üzerine Bay Ozawa, son iki konseri yönetmemi istedi. Bana gösterdiği güveni çok takdir ediyorum. Hem Boston Senfoni Orkestrası'nın hem de Bay Ozawa'nın bana gösterdiği itimat cömertliklerini gösteriyor. Benim için 'çok özel bir an' olduğu doğru. İnsanın kendisini hazırladığı ama gerçekte başına nadir gelen bir durum...

Birçok orkestra ile turneye çıktınız. Hiç Türkiye'de konser verdiniz mi?

Hayır. Ama şunu söylemeliyim ki Türkiye benim için - çeşitli nedenlerden dolayı, çok ilginç bir ülke. Herşeyden önce tarihini göz önüne alacak olursak, ülkenin konumu çok kritik. Tarih boyunca uygarlıklar için ve özellikle antropolojik açıdan çok önemli bir merkez olmuş. Ülkenin çok yönlülüğü de benim için en çekici özelliklerinden. Paul Hindemith'in yaptıkları hakkında da bilgim var.

Hindemith Türkiye'de Konservatuvar'ın temellerini atıp modern müzik kurumlarının yapısı üzerine çalıştı.

Evet. Ve ülkenin bu kurumları çok sağlam. Bu sistemden birçok büyük sanatçı çıktı. Türkiye Cumhuriyeti'nin 20. yüzyılın başında böyle bir atılım yapacak vizyona sahip olması bana Türkiye'nin kültürü hakkında çok şey söylüyor. Şimdi, 2012 yılına geldiğinde bütün dünya Türkiye'yi izliyor. Ülkenin belli bir itibarı var. Bunu çok heyecan verici buluyorum.

Müzikseverlerin cevabını bilmek istediğini düşündüğüm bir sorum daha var. Çok sayıda proje ile uğraşp ve sürekli Kuzey Amerika ile Avrupa arasında seyahat etmenize rağmen normal bir aile hayatı sürdürmeyi nasıl beceriyorsunuz?

KN: Benim çok özel bir eşim ve çok özel bir kızım var. Çok sabırlı ve anlayışlı oldukları gibi benimle müziğin dilini de paylaşıyorlar. Aynı dili konuşmanın yardımı büyük oluyor.

child does not understand any words, the mother will, in every culture, sing to the child. Sing for comfort, sing for amusement, sing to give something positive. And this kind of beauty, to say that it is somehow nonessential, that it is elitist, is making us poorer as human beings. It is making our lives less profound and less complete.

Beautifully said, I would like to ask you about the Mahler Ninth that you conducted in Boston in the early 80's. This has reached the status of a legend, and I would like to hear the story from you. What were the circumstances and what exactly happened?

I was working with Boston Symphony as an assistant conductor and the conductor at that time was Seigi Ozawa. Mr. Ozawa and I had just met at the Paris Opera where we worked together on St. Francis of Assisi by Olivier Messiaen, also a great teacher of mine. Following that, Mr. Ozawa invited me to Boston because they didn't have an assistant conductor at the time. So I went for several periods and in one of the periods unfortunately Mr. Ozawa lost a very close member of the family and he was urgently called back to Japan. Because of that, even though he was able to conduct the first of the three scheduled performances of Mahler Ninth, he needed to leave abruptly before he could complete the second and the third. So he and I talked about this, and he asked me if I was prepared to conduct the Ninth symphony. I said well, yes, I am here as your assistant and that was part of the reason why you asked me to be here - in case somehow you needed me to step in - so I said yes, I am prepared. And it's a great tribute from Mr. Ozawa that he said he had the confidence in me doing this, and that he would like to see me take the performance. It was very generous on the part of the Boston Symphony and very generous on the part of Mr. Ozawa. It's true that this was a remarkably special moment. It's something that one prepares for but it rarely happens.

You went on tour with many orchestras. Have you ever conducted in Turkey?

No, but Turkey I must say has always been fascinating for me for many reasons. For one, historically speaking, it is located in such a critical location, and it has been such an important center from a historical perspective and especially from an anthropological perspective. It is interesting to me how multifaceted a country it is. I have also read a lot about Paul Hindemith's work.

Hindemith started the Conservatory there and planned the structure of music institutions.

Yes, and these music institutions are very substantial. Many great artists have come out of that system. That the Turkish Republic would be so visionary at the beginning of the twentieth century to do something like that is a matter that says a lot about the culture of Turkey. Right now in 2012, the

Kent Nagano Gothenburg Senfoni Orkestrası ile. 19 Nisan'2012

Kent Nagano with the Gothenburg Symphony Orchestra on April 19, 2012 (Photo: Ömer Eğecioğlu).

Teşekkür ederim Maestro. Önümüzdeki günlerde GSO ile yöneteceğiniz Götterdämmerung'u sabırsızlıkla bekliyorum. Yakın bir gelecekte Türkiye'de de konserler vermeniz umuduyla.

Dinletileri izleyeceğine sevindim. Türkiye'ye gelince, hiç bulunmadım, sadece fotoğraflardan tanyorum. Bir gün gitmeyi çok isterim. Bu hislerimi Türkiye'deki müzikseverlere aktarmanızdan memnuniyet duyacağım.

Gothenburg Senfoni Orkestrası ve Korosu ile Maestro Kent Nagano'nun sunduğu Götterdämmerung dört dörtlük bir yorumdu. İcranın temizliği ve yaklaşımın müzikselliği, orkestranın uyumlu çalışması ve solistlerin vokal becerisi bunu unutulması zor bir dinleti yaptı. Uluslararası solistler arasında yer alan sanatçılar şöyledi:

İngiliz soprano Alwyn Mellor (Brünnhilde), Alman tenor Christian Franz (Siegfried), İsveçli bas Johan Schinkler (Hagen), İsveçli bariton Marcus Jupither (Alberich), İsviçreli bariton Alejandro Marco-Buhrmester (Gunther), İsveçli soprano Elisabet Strid (Gutrune), Anna Larsson (Waltraute), Natalie Hernborg (Woglinde), ve üç Norn'u seslendiren soprano Meredith Arwady, Martina Dike, Annalena Persson.

Perşembe akşamki mükemmel I. perdeden sonra Cuma akşamı sunulan II. ve III. perdeler bir gün önceki yorumu bile geride bırakan hassas ve uyumlu icraları ile çok etkili oldular.

Harika bir yönetmen ve harika bir orkestra...

Bu tarihe yazılacak ideal bir birlikteliğin ilk adımları olabilir mi?

Dergimiz baskıya girerken - 30 Ağustos 2012 tarihli bir duyuruya göre Maestro Kent Nagano Gothenburg Senfoni Orkestrası'nın Baş Misafir Yöneticisi ve Artistik Direktörü olarak atanmış bulunuyor. Gothenburg Senfoni'yi ve Maestro Nagano'yu tebrik ederiz!

As we go to press; According to an announcement dated August 30, 2012, Maestro Kent Nagano has been appointed Principal Guest Conductor and Artistic Advisor of the Gothenburg Symphony Orchestra. We congratulate both the Gothenburg Symphony and Maestro Nagano!

world is watching Turkey. The country has reached a certain stature. It's all very exciting.

Finally a question which I am sure would interest many music lovers. With so many commitments and constantly flying back and forth between Europe and North America, how are you able to keep your sanity and have a family life?

I have a special wife and a special daughter who not only are very patient and understanding but who also share the language of music with me, and it helps if you speak the same language.

Thank you so much, Maestro. I am looking forward to the Götterdämmerung with the Gothenburg Symphony this week. I hope you conduct in Turkey in the near future.

I am glad you'll be coming. As for Turkey, I have never been there, I have only seen in pictures. I would love to go someday. I would like you to please relay these feelings to the music lovers in Turkey.

The Götterdämmerung with the Gothenburg Symphony and Chorus and Maestro Kent Nagano proved to be a spectacular listening experience. The clarity and the precision of the execution was memorable indeed. The international cast consisted of British soprano Alwyn Mellor (Brünnhilde), German tenor Christian Franz (Siegfried), Swedish bass Johan Schinkler (Hagen), Swedish baritone Marcus Jupither (Alberich), Swiss baritone Alejandro Marco-Buhrmester (Gunther), Swedish soprano Elisabet Strid (Gutrune), Anna Larsson (Waltraute), and soprano Natalie Hernborg (Woglinde), Meredith Arwady, Martina Dike, Annalena Persson as the three Norns.

After the excellent Act I of Thursday night, Acts II and III on Friday were even better, the quality of the execution superb. A great conductor and a great orchestra. Dare I say a match made in heaven?